

Pel que fa a la Biblioteca Valenciana

Vicent Giménez Chornet
Arxiu del Regne de València

Les biblioteques nacionals de les comunitats autònomes naixen, en l'estat de les autonomies, copiant l'ideari de la Biblioteca Nacional espanyola, quant a recollir la producció llibresca de la nació. En aquest sentit una de les funcions de la Biblioteca Valenciana és "constituir-se amb caràcter obligatori en receptora d'un dels exemplars procedents de les oficines del Dipòsit Legal" (Decret 5/1985) però, a més a més, ha de reunir, conservar i difondre el patrimoni bibliogràfic valencià, elaborar el Catàleg Col·lectiu de la Comunitat Valenciana i encarregar-se dels treballs bibliotecaris comuns del sistema bibliotecari valencià. La tasca és veritablement àmplia i ambiciosa. Però a l'usuari, com s'ha materialitzat des del 1985, l'objectiu de la Biblioteca Valenciana és, a més a més, els serveis que aquesta presta.

Abans de parlar del contingut cal fer un esment al continent. L'edifici seleccionat per a la seu de la Biblioteca és realment magnífic. Un edifici del nostre patrimoni monumental com és el Monestir de San Miguel de los Reyes. Però allò que el continent té d'atractiu com a monument no ho té, en principi, com a funcionalitat. L'edifici no ha estat construït per a un servei bibliotecari i cal fer-hi, i així s'ha fet, tota una remodelació estructural a fi que les funcions bibliotecàries estiguen d'acord amb l'edifici. En aquesta simbiosi entre edifici i funcions bibliotecàries trobe una mancança: un lloc central de referència bibliogràfica des del qual es remeta l'usuari al lloc pertinent. El lector quan entra a l'edifici es troba completament despistat: després de contemplar el monument divisa al fons, a un costat de l'església, una xicoteta porta que tal vegada siga l'entrada a la biblioteca, com així és, la qual dona pas al claustre del monestir i, després de contemplar-lo, l'usuari ha de buscar referències d'on estan les sales de consulta de la biblioteca, fins que arriba a un lloc on posa "informació", molt connectat físicament a una sala d'exposicions. És en eixe moment quan es descobreix que hi ha diverses sales, batejades amb noms d'il·lustres valencians, i que cada sala reuneix unes funcions: informació bibliogràfica, general d'investigació, hemeroteca, fons gràfic, i la de fons antic i valuós. És una opció vàlida, com qualsevol altra de cara a la consulta, el distribuir el patrimoni documental de la Biblioteca Valenciana en diverses sales, però resulta poc pràctic que no hi haja una unitat física central de referència bibliogràfica, que podria ser la nau de l'església, on també es podria donar un servei de biblioteca de barri, des del qual s'enviaria l'usuari al lloc o sala pertinent, o si s'escau, romandria en una sala general. De fet, aquesta mancança física d'un lloc central de referència bibliogràfica se supleix de manera virtual: cal entrar en la pàgina web de la Biblioteca Valenciana per assabentar-se d'on estan els documents que es recerquen.

Una altra qüestió és la pàgina web. Tot i que sembla que encara no s'ha acabat de construir (la informació sobre la Biblioteca i sobre el Monestir és incompleta) pel que fa a la recerca bibliogràfica hi ha un camí que desconcerta: quan entres al catàleg de la Biblioteca i realitzes una recerca eix un llistat del resultat, de forma abreviada, que et fa creure que aquestes obres estan físicament en el monestir. Però no és així, perquè la recerca contempla al mateix temps el fons de la Biblioteca Valenciana i el del Catàleg Col·lectiu, sols posteriorment et dona la possibilitat de fer la recerca en la mateixa biblioteca o en el Catàleg Col·lectiu, i si no t'has adonat d'aquesta doble possibilitat pot ser que la consulta de la web feta des de la casa particular et porte a San Miguel de los Reyes quan en realitat el llibre no es troba allí físicament. Cal que la possibilitat de consulta del fons bibliogràfic que es troba físicament en la biblioteca o del que es troba en altres biblioteques, segons el Catàleg Col·lectiu, o d'ambdues opcions, pugui demanar-les l'usuari abans i no després, a fi d'evitar malentesos.

Pel que fa a la tasca tècnica de la Biblioteca, quant a recollir les publicacions de la Comunitat Valenciana, elaborar el Catàleg Col·lectiu, etc., els professionals aconseguixen que siga una realitat. Sols indicaré una qüestió que no es va poder contemplar en el Decret del 1985 i que ara, amb la revolució de la informàtica, es podria veure d'una altra manera. La tasca de reunir el patrimoni documental valencià, des de l'aspecte retrospectiu, s'entén com una funció de compra i posterior dipòsit en la Biblioteca d'un exemplar concret. Açò implica una despesa econòmica important per a l'erari públic valencià que, tot i que a ningú no li amarga un dolç, en molts casos es podria substituir per una recerca sistemàtica de llibres fets per valencians que es conserven en altres llocs (biblioteques públiques o privades de tot arreu) i realitzar una còpia digital, de manera que la Biblioteca Valenciana conserve una signatura virtual per a tots aquells exemplars que físicament no hi són però que l'usuari podria consultar igualment en format digital. Amb, relativament, pocs diners seria factible digitalitzar obres impreses inaccessibles (des del punt de vista de la compra) per a la Biblioteca Valenciana, però que virtualment hi podrien estar presents. A la fi, per als usuaris especialistes, sempre és preferible consultar l'obra d'un valencià de forma digital, que no pas traslladar-se a França, Alemanya, etc., per a veure l'original.

✍

